

Januari 2019

Socialnämnden
Gävle kommun

Dataskyddsenheten
Gävle kommun

Dataskyddssombudets årsrapport 2019

Inledning

EU:s dataskyddsförordning 2016/679 (GDPR) började tillämpas den 25 maj 2018 och ersatte genom sitt ikraftträdande Personuppgiftslagen (PUL) (1998:204).

Vid ikraftträdande av dataskyddsförordningen bildades en dataskyddsenhet i Gävle kommun. Vid enheten finns två dataskyddsombud för kommunen samt kommunens bolag och kommunalförbund. Utöver Gävle kommunkoncern och kommunalförbund har dataskyddsombuden även arbetat mot grannkommunerna Hofors och Ockelbo samt deras kommunägda bolag under 2019. Dataskyddsombudens främsta uppgift är att informera och ge råd till personuppgiftsansvariga om deras skyldigheter enligt dataskyddslagstiftningen samt övervaka efterlevnaden av dataskyddslagstiftningen.

Utöver dataskyddsombud ska respektive samverkande organisation ha utsett dataskyddssamordnare som förväntas ha en nyckelroll i det operativa dataskyddsarbetet.

Stödjande arbete

Dataskyddsombudet har under verksamhetsåret gett råd och stöd i löpande frågor som kommit från personuppgiftsansvariga samt

genomfört vissa rättsutredningar. Ombudet har även gett råd vid inkommande frågor från allmänheten.

Dataskyddsombudet har genomfört utbildnings- och informationsinsatser riktade antingen mot förtroendevalda, dataskyddssamordnare, ledningsgrupper eller övriga anställda. Generella utbildningar har erbjudits via utbildningskatalogen på Ankaret. Verksamhetsanpassade utbildningar har genomförts efter beställning från verksamheter.

Genomförda generella utbildningar och informationsinsatser:

- Grundläggande dataskyddsutbildning för kommunanställda (3 tillfällen)
- Dataskydd för systemägare (2 tillfällen)
- Dataskydd för chefer och ledningsgrupper (1 tillfälle)
- Dataskydd för kommunikatörer (2 tillfällen)
- Dataskydd för projektledare och verksamhetsutvecklare (2 tillfällen)

Genomförda verksamhetsanpassade utbildningar

- Personuppgiftsbehandling inom Socialtjänstens verksamhet

Övriga verksamhetsspecifika insatser

Dataskyddsombudet har löpande avstämning med dataskyddssamordnaren avseende verksamhetens dataskyddsarbete. Dataskyddsombudet har bl.a. gett Socialnämndens verksamheter råd avseende personuppgiftsbiträdesrelationer, begäran om registerutdrag och säker hantering av personuppgifter vid epostkommunikation.

Konsekvensbedömningar

Om en behandling av personuppgifter sannolikt leder till hög risk för de registrerades fri- och rättigheter måste personuppgiftsansvariga göra en konsekvensbedömning enligt dataskyddsförordningen. En konsekvensbedömning är en dokumenterad risk-och sårbarhetsanalys utifrån ett dataskyddsperspektiv. Dataskyddsombudets uppgift under en konsekvensbedömning är att ge råd samt övervaka att konsekvensbedömningens innehåll uppfyller kraven i dataskyddsförordningen. Personuppgiftsansvariga är skyldiga att samråda med dataskyddsombudet i samband med en konsekvensbedömning. Dataskyddsombudet har utformat en mall och tillhörande stöddokument för konsekvensbedömningar.

Socialnämnden har under 2019 enligt dataskyddsombudets kännedom inte genomfört någon konsekvensbedömning. Dataskyddsombudet rekommenderar Socialnämnden att inventera om nämnden har eller planerar att påbörja personuppgiftsbehandlingar som kan innebära hög risk för registrerades fri- och rättigheter och i sådant fall genomföra konsekvensbedömningar för sådana behandlingar.

Personuppgiftsincidenter

En personuppgiftsincident är en säkerhetsincident som kan innebära risker för människors friheter och rättigheter. Riskerna kan innebära att någon förlorar kontrollen över sina uppgifter eller att rättigheterna inskränks exempelvis genom diskriminering, identitetsstöld, bedrägeri, skadlig ryktesspridning, finansiell förlust, brott mot sekretess eller tystnadsplikt. En personuppgiftsincident har till exempel inträffat om personuppgifter har, blivit förstörda, gått förlorade på annat sätt eller röjts till någon obehörig.

Vissa personuppgiftsincidenter måste anmälas till Datainspektionen, och anmälan måste ske inom 72 timmar från det att överträdelsen upptäckts. En personuppgiftsincident behöver inte anmälas till Datainspektionen om det är osannolikt att incidenten medför en risk för fysiska personers fri- och rättigheter.

Dataskyddsombudet har gett råd i samband med personuppgiftsincidenter i de fall personuppgiftsansvariga har samrått med ombudet. Under 2019 har Socialnämnden samrått med dataskyddsombudet avseende 21 personuppgiftsincidenter, varav 14 har anmälts till Datainspektionen. De flesta personuppgiftsincidenterna har innefattat obehörigt röjande av integritetskänsliga eller känsliga personuppgifter i samband med ärendehandläggning eller kommunikation med kunder. Dokumentation för respektive personuppgiftsincident samt de anmälningsärenden som har avslutats hos Datainspektionen finns hos Socialnämnden.

Övervakande arbete

Dataskyddsombudet har genomfört följande granskning hos Socialnämnden i enlighet med granskningsplanen för 2019:

- Granskning av registerförteckning
- Granskning av dataskyddsorganisation
- Uppföljning av personuppgiftsincidenter (under 2018) och myndighetens rutiner vid utskick av handlingar

Granskningarna avseende registerförteckning och dataskyddsorganisation har sammanfattats och redovisats genom skriftliga

rapporter. Rapporterna har skickats för kännedom till Socialnämnden. I de fall dataskyddsombudet har identifierat brister eller utvecklingsområden i den personuppgiftsansvariges personuppgiftshantering har rekommendationer om förbättringsåtgärder lämnats. Uppföljningen avseende personuppgiftsincidenter har skett genom möte med dataskyddssamordnaren.

Omvärldsbevakning

Dataskyddsombudet har under verksamhetsåret deltagit i nätverksträffar där dataskyddsombud från ett antal olika myndigheter i regionen deltagit. Dataskyddsombudet har bevakat praxis och nyheter och informerat de personuppgiftsansvariga organisationerna när informationen varit relevant för dem.

Utveckling av arbetet

Rapportering direkt till personuppgiftsansvariga

Dataskyddsombudet ska enligt art. 38 i dataskyddsförordningen rapportera direkt till den personuppgiftsansvariges högsta förvaltningsnivå, vilket hos kommunala organisationer betyder nämnd. Dataskyddsombudet har hittills använt sig av följande metoder för rapportering; årsrapport, granskningsrapport samt information på ett nämndsammanträde om nämnden så önskat. Rapporteringssätt och regelbundenheten kan utökas och utvecklas om den personuppgiftsansvarige så önskar.

I tjänsten

Parisa Maleki Nordin

Dataskyddsombud, Gävle kommuns dataskyddsenhet